

# Terug naar Houvast

**Waar een bos rozen stond, staat nu een bak met ontsmettingsmiddelen. Maar verder veranderde er door corona weinig bij Houvast, waar mensen die moeilijk de juiste plek vinden onvoorwaardelijk worden gesteund. 'Mijn grootste angst is dat corona één van mijn begeleiders treft.'**

Ruim een dag na de eerste corona-persconferentie, bezochten fotograaf Stijn Rademaker en ik op 11 maart 2020 het Houvast in Tilburg. De begroetingen met mede-oprichter Marc van Bekhoven en begeleider Albert Elbertsen verliepen onwennig met een ellenboogstoot. Van een lockdown was nog geen sprake. We zouden een reportage maken over zorg en wonen voor mensen met een licht verstandelijke beperking en een hoog zorgzwaartepakket vanwege ernstige aanpassings- en gedragsproblemen. Houvast was zo'n uitgebreid verhaal waard vanwege hun uitzonderlijke aanpak: cliënten die in het verleden onder de noemer 'onhandelbaar' van hot naar her werden gestuurd, wonen nu zonder noemenswaardige problemen zelfstandig in de wijk. Géén sociale druk meer van groepswonen, geen verplichtingen, geen verantwoording afleggen. Maar wél eigen regie en ondersteuning van begeleiders die elke dag langskomen om te vragen of ze nog iets kunnen betekenen. En die altijd bereikbaar zijn, vierentwintig uur per dag. Toen het verhaal twee weken later af was, werd het niet gepubliceerd. Corona kreeg voorrang, want daar lag inmiddels in heel Nederland de focus van ieders belangstelling. Begin

september gingen Stijn en ik terug naar Houvast. Hoe vergaat het de cliënten en welke invloed heeft corona op de aanpak van Houvast?

## Weinig veranderd

Om met de laatste vraag te beginnen: corona heeft weinig invloed op de aanpak van Houvast. Dat zegt Marc van Bekhoven, een van de oprichters. 'Bij Houvast wonen cliënten altijd zelfstandig. Er is daardoor geen sprake van frustraties die voortkomen uit groepsdynamiek, bijvoorbeeld omdat corona structuren verstoort. Ook zijn onze cliënten gewend aan beeldbellen, en zijn ze voor hun functioneren minder afhankelijk van werk of dagbesteding. Ze hebben immers hun handen vol aan zelfstandig wonen en het runnen van hun huishouden. Dat kun je ook zien als een vorm van dagbesteding.'

Begeleiders zijn hun cliënten sinds maart steeds blijven bezoeken, altijd in overleg met de cliënt zelf én met inachtneming van de richtlijnen van het RIVM. Marc: 'Wel hadden veel cliënten moeite met orde aanbrengen in het nieuws rondom corona. Zo dacht Kevin dat de coronaregels alleen golden voor begeleiders, hij ontving ons dus liever niet thuis. Maar 's avonds zagen we op facebook dat hij een party gaf voor zeven vrienden. Ook zijn er cliënten die zeggen: ik bepaal zelf wel of ik een mondkapje draag in de bus. Dat vasthouden aan zelfbeschikking past bij onze doelgroep. Zodra ze druk voelen van buitenaf, schieten ze in de weerstand.'

## Opgeklommen

Samen met begeleider Albert Elbertsen gaan we op pad voor een huisbezoek aan twee cliënten. De eerste is Kevin van Helden (28), de man die een feestje gaf in

houvast

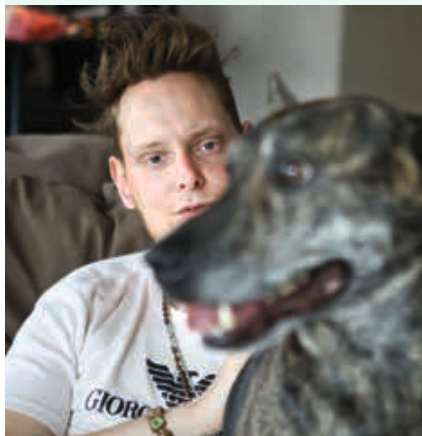


Kevin van Helden (met Rocko): 'Houvast eist niks. Heel simpel. Dat is het verschil.'

Bert Coenen: 'Je moet mij niet vertellen wat ik wel of niet moet doen. Dat werkt niet.'



## werkbezoek



coronatijd. Hij opent op zijn sokken de voordeur, draagt een spierwit trainingspak, zijn blonde haar is gecoiffeerd tot een kuif. Zonder iets te zeggen, prikt hij een infraroodthermome-

ter beurtelings op ons voorhoofd, hij heeft hem vast zoals gangsters een pistool. 'Allemaal goed', constateert hij op relaxte toon, en hij sloft ons voor naar de huiskamer. De grote hond Rocko blaft en springt. 'Niet op de bank, Rocko! Af! Af.' Maar Rocko springt al, de gespierde staart zwiept krachtig heen en weer. Kevin vertelt over de vele instanties waar hij voorheen heeft gewoond. Hij is daar vaak geïsoleerd en gefixeerd, en een keer zo stevig tegen de grond gedrukt dat hij bang was dat hij stikte. 'Ze zeiden dat ik agressief was', vertelt hij, 'maar zij kwamen in mijn aura.' Rocko rent blaffend door de kamer en opnieuw op de hoekbank, drukt in het voorbijgaan zijn natte snuit in mijn gezicht. 'Rocko! Af!' Het verschil met Houvast? 'Houvast eist niks. Heel simpel. Dat is het verschil.' Ook kijkt Houvast in zijn beleving veel meer naar wat hij wél kan. Hij pakt zijn shag van de salontafel en is even in gedachten verzonken. Hij rolt een sigaret. 'Ik heb vorige week gesolliciteerd als vuilnisman. Dus zo dom ben ik niet.'

### Onvoorwaardelijke steun

Cliënten corrigeren, terechtwijzen of tegenspreken gebeurt niet bij Houvast. 'Omdat we ze daarmee verliezen', zegt Albert Elbertsen vanachter het stuur, als we op weg zijn naar een volgend adres. 'Laatst belde een cliënt 's avonds om 23.00 uur om te vragen of het vrijdag aanstaande de achtste was. Ik heb geantwoord: nee, het is vrijdag niet de achtste. Hij wist genoeg en hing weer op. Ik ga niet vragen: Hoezo, en waarom kan die vraag niet tot morgen wachten? Dat leidt bij onze cliënten alleen maar tot verwarring. Dus we antwoorden altijd kort en bondig, en liefst positief: da's goed, jongen, prima.'

Zelfs als de begeleiders van Houvast cliënten het foute pad zien opgaan, grijpen ze niet corrigerend in. Maar als ze zich vervolgens in de nesten werken, zullen zij hen altijd steunen. Zoals Ronnie Vos, de man die een half jaar geleden in niet mis te verstane bewoordingen zijn mening gaf over de zorg in het

verleden: 'kloteninstanties'. Ze kunnen daar beter een bom op gooien. Hij gaf hoog op over zijn vader, de enige die hem bezocht toen hij in de gevangenis zat.

Het verhaal van Ronnie trof mij onder andere vanwege een vergeelde vakantiefoto op A3-formaat aan de muur: Ronnie met een blij en onbevengend kindergezicht naast zijn vader die zichtbaar gedrogeerd in een strandstoel lag. 'Ronnie woont niet meer in Tilburg, vertelt Albert. Hij is verstrikt geraakt in lucratieve zaakjes en werd bedreigd. Om veiligheidsredenen wilde hij verhuizen naar een adres ver buiten ons regiogebied. We zoeken een nieuwe zorgorganisatie voor hem.'

### Nooit onenigheid

We zijn bij het laatste adres aangeland, het appartement van Bert Coenen (47), hij stond ooit op een lijst van honderd moeilijk plaatsbare cliënten in Nederland, we bezochten hem vorige keer ook. Op tafel staat nu geen bos rozen – hij koopt er altijd twee, één voor op zijn moeders graf, en een voor hemzelf – maar een grote plastic bak gevuld met een stuk of tien flacons ontmettingsmiddel.

Bert hoort vanwege zijn extreme drank- en drugsverleden bij de risicogroep voor corona, en daar is hij zich terdege van bewust. 'Als ik lang moet wachten bij de apotheek, vraag ik Albert om voor mij shag te gaan kopen,' verklaart hij. De logica ontbreekt, maar Albert beaamt. Een vader heeft Bert nooit gehad. 'En ik hoef er ook geen', zegt hij. Met zijn stiefvader heeft hij problemen zat gehad. 'Je moet mij niet vertellen wat ik wel of niet moet doen. Dat werkt niet.' Hij weet dat hij een gedragsstoornis heeft: borderline disorder. Daardoor kan hij plotseling in woede ontsteken. Maar sinds hij bij Houvast woont, gaat het goed. Bert: 'Ik heb hier nooit onenigheid, of zo.' Het ergste van corona vindt hij de angst dat de ziekte een van zijn begeleiders treft. 'Niet omdat ik dan zonder zit', zegt hij. 'Maar gewoon, omdat ik ze aardig vind.'

*De namen van de bewoners in dit artikel zijn gefingeerd.*

